PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Miehet pakenivat kauhuissaan luullen itse vihtahousun, tai vähintäänkin vallesmannin, tulleen vaatimaan heitä tilille. **REIJO RAUHALA HEVOSELÄMÄÄ-PALSTALLA.**

21.03.12

Aurinko nousee

Helsingissä kello 6.18
ja laskee kello 18.38
Oulussa kello 6.14
ja laskee kello 18.38
Utsjoella kello 6.05
ja laskee kello 18.35

Päivän sana

21.3. Kuulkaa minua, tulkaa minun luokseni, kuulkaa, niin te saatte elää! Jes. 55:3
22.3. Valtaistuimella istuva lausui: "Minä olen A ja O, alku ja loppu. Sille, jolla on jano, minä annan lahjaksi vettä elämän veden lähteestä. Tämä on voittajan palkinto." Ilm. 21:5–7

Nimipäiviä

Tänään keskiviikkona: Pentti
Huomenna torstaina: Vihtori

Mietelause

"Tasan yöt, tasan päivät, tasan kaksi jalkaistani", sanoo kurki, kun päiväntasauksen aikaan liikkeelle lähtee.

Vanaja

MERKKIPÄIVIÄ

85-VUOTIAS

Maanviljelijä **Erkki Mantere** 24.3. Tuusula. Kahvipannu kuumana klo 12.00 lähtien. Mahdollisen muistamisen sijaan paikalla on keräyslipas Tuusulan Sotaveteraanien kuntoutukseen.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen

Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, "Merkkipäivät", PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

KUOLLEET

Maanviljelysneuvos Aimo Erhola

Maatalous- ja metsätieteiden maisteri Aimo Erhola toimi yli kaksikymmentä vuotta Kuopion Osuusmeijerin toimitusjohtajana. Erhola vaikutti pitkään eri luottamustoimissa. Aimo Richard Erhola (vuoteen 1930 Ekholm) syntyi Porvoossa 11.9.1914 ja kuoli Hämeenlinnassa 6.3.2012.

Kellosepän poika Aimo Erhola osallistui Porvoon suomalaisen suojeluskunnan koululaisjoukkueen toimintaan 1930-luvun alussa. Erhola kirjoitti ylioppilaaksi Helsingin Maanviljelyslyseosta 1935.

Maatalousylioppilaana ja reservin vänrikkinä hän joutui talvisotaan konekiväärijoukkueen johtajana Laatokan rannikolle.

Erhola valmistui maatalous- ja metsätieteiden maisteriksi 1941 pääaineenaan meijerioppi. Hän sai paikan Hämeen läänin meijeriliiton teknisenä konsulenttina 1941–1948, mutta osallistui välillä jatkosotaan Karjalan kannaksella.

Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan meijeriliittojen neuvojana ja toiminnanjohtajana hän toimi 1948–1954 ja sen jälkeen Kuopion Osuusmeijerin toimitusjohtajana 1954–1978.

Erhola seurasi tarkasti meijerialan kehitystä kotimaassa ja kansainvälisesti. Hän teki opinto- ja kongressimatkoja merkittäviin Euroopan maihin ja muuallekin.

Hän suhtautui aina hyvin kunnioittavasti maanviljelijöihin ja maidontuottajiin.

Maidon tuotannon kasvu merkitsi jatkuvaa laajennusta etenkin Kuopion tuotantoyksikössä.

Sovittelevana luonteena Erholaan luotettiin monissa hallintoelimissä, muun muassa Meijerikoulun kannatusyhdistyksen johtokunnan ja Kuopion Seudun Osuuskassan hallintoneuvoston puheenjohtajana sekä Hankkijan tilintarkastajana ja hallintoneuvoston jäsenenä. Erhola tunnettiin myös aktiivisena rotarynä.

Jäätyään eläkkeelle 1978 Erhola otti itselleen kolme projektia: kehitysyhteistyöhanke Afrikassa, juustohistorian kirjoittaminen ja rotarypiirin governorin tehtävä. Tuloksena oli perustavaa laatua oleva teos Emmentalia suomalaisittain: suomalaisen emmentaljuuston valmistuksen kehitysvaiheet (1982).

Sosiaalisena ja elämänmyönteisenä, kaikkia kannustavana, virkeänä ja aktiivisena hän eli suuren perheensä ja ystäviensä ilona 97-vuotiaaksi.

Aimo Erholaa jäivät kaipaamaan leski lääninasessori Hilkka Erhola os. Lehtonen ja viisi lasta perheineen.

MARTTI HÄIKIÖ
Kirjoittaja on professori.

Anni Alasorvari

Anni Johanna Alasorvari nukkui pois Tampereen yliopistollisessa sairaalassa 90 vuoden ikäisenä sairausjakson jälkeen.

Hän syntyi 5.3.1921 Karvian Suomijärven kylässä seitsenlapsiseen Kaunisharjun perheeseen. Hänen äitinsä Hulda työskenteli pientilan emäntänä ja pyhäkoulun opettajana. Isä Jussi, joka toimi pientilan isäntänä, oli myös kaksi kertaa Amerikassa työreissulla. Perheen lapset joutuivat jo varhain lapsena töihin.

Anni aloitti työnteon jo 14-vuotiaana Suomikosken puutarhalla ja maatilalla ja työskenteli sen jälkeen muun muassa tarjoilijana ja kotiavustajana. Vuonna 1952 hän muutti Viljakkalaan Alasorvarin tilalle töihin, missä hänen tuleva sulhasensa Eero Alasorvari työskenteli. Vuonna 1953 he avioituivat.

Vuonna 1958 pariskunta muutti rakentamaansa rintamamiestaloon keskelle Viljakkalan kirkonkylää ja alkoivat viljellä omaa pientilaa. Annin puoliso Eero oli sodassa vaikeasti haavoittunut.

Vuonna 2002 Anni muutti naapurissa olevaan Viljakkalan Elokaaren palvelutaloon. Siellä asumisesta hän piti. Hänen harrastuksiinsa kuuluivat puutarhanhoito, retket, sekä tietokilpailujen pitäminen lähetyspiireissä ja yhteisissä tilaisuuksissa. Kysymykset hän keräsi lehtiä lukemalla ja radio-ohjelmia kuuntelemalla.

Anni Alasorvari oli sosiaalinen ja hyvin puhelias. Hän oli hyväsydäminen, mistä kertoo se, kun hän kielsi minua surmaamasta keittiössä pörräävää itikkaa.

"Anna sen elää, yksi elämä silläkin vain on", hän sanoi.

Iloista Annia jäivät kaipaamaan kolme lasta, kolme lastenlasta ja yksi lapsenlapsenlapsi Iita-Sofia, joka oli hänen silmäteränsä viime vuodet.

MIKKO ALASORVARI
Kirjoittaja on Anni Alasorvarin poika.

Arkkitehti loi uuden pääkaupungin ilmeen

Carl Ludvig Engel on kaikille suomalaisille tuttu nimi pääkaupungin keskeisen ilmeen suunnittelijana, mutta hän on ihmisenä jäänyt tuntemattomaksi.

SENAATTIKIINTEISTÖT

J.E.Lindh: C. L. Engelin muotokuva.

Kansallismuseossa on parhaillaan näyttely, johon on koottu **C. L. Engelin** koti sellaisena kuin se aikoinaan oli osoitteessa Bulevardi 18–20.

Esillä on muun muassa kodin sali, förmaaki ja makuukamari, ja niissä on esillä huonekaluja, lasia, posliinia, koruja, hopeaa ja tekstiilejä.

C. L. Engelin perheessä oli vaimo ja viisi lasta. Hänen pojistaan **Carl Alexander** oli arkkitehti, **Ludwig Albert** upseeri ja **Johan Wilhelm** lääketieteen ja kirurgian tohtori.

Näyttelyn lähteinä on käytetty muun muassa Engelin palovakuutusta vuodelta 1834, perukirjaa ja yleisen huutokauppakamarin pöytäkirjaa vuodelta 1840 sekä Engelin kirjeitä. Niissä hän kuvailee ajatuksiaan ja tuntemuksiaan suunnittelemistaan rakennuksista.

Arkkitehtina Preussissa ja Venäjällä

Kodin ohella näyttelyssä esitellään myös Engelin tärkeimpiä arkkitehtonisia töitä. Keisari **Aleksanteri I** valitsi Carl Ludvig Engelin suunnittelemaan Helsingin, uuden pääkaupungin, keskeiset korttelit ja tärkeimmät hallintorakennukset.

Engel oli syntynyt Berliinissä vuonna 1778 ja siellä toimineessa rakennusakatemiassa hän myös suoritti ensin maanmittarin tutkinnon ja valmistui sitten arkkitehdiksi vuonna 1804.

Uransa alkutaipaleella Engel työskenteli Preussin rakennushallituksen palveluksessa. Hän suunnitteli tuolloin muun muassa myllyjä ja patolaitteita.

Vuonna 1808 Engel siirtyi Tallinnaan, josta hän vuonna 1813 siirtyi Turkuun, ja sieltä edelleen Pietariin ja myöhemmin Helsinkiin.

Helsingissä hän toimi vuosina 1816–1824 uudelleenrakennuskomitean arkkitehtina ja sen jälkeen intendenttikonttorin päällikkönä vuonna 1840 tapahtuneeseen kuolemaansa asti.

Monen muun ohella Engelin kädenjälki näkyy myös kirkkoarkkitehtuurissa.

Mukana yli 30 vapaaehtoista

Engelin näkyvin suunnittelukokonaisuus on Helsingin Senaatintorin kokonaisuus, jossa hän toteutti pietarilaista empireä.

Intendenttikonttorin päällikkönä hän johti maan julkisen rakentamisen valvontaa ja suunnitteli myös itse julkisia rakennuksia.

Hänen johdollaan laadittiin muun muassa Turun palonjälkeinen asemakaava sekä Tampereen, Hämeenlinnan, Porvoon, Jyväskylän ja Mikkelin asemakaavat. Monen muun ohella Engelin kädenjälki näkyy myös kirkkoarkkitehtuurissa.

Näyttelyn on tuottanut kulttuurikeskus G18. Työryhmään kuuluivat Heinolan kaupunginmuseon johtaja **Kari-Paavo Kokki**, kulttuurihistoriallisen esineistön asiantuntijat **Arthur Aminoff** ja **Bernt Morelius**, Kulttuurikeskus G18:n intendentti **Maria Oesch-Feldt** sekä **Satu Torstila** Satumainen Oy:stä. Lisäksi mukana oli yli 30 vapaaehtoista, jotka ovat valvonta- ja opastustehtävissä myös Kansallismuseossa.

MAIKKI KULMALA

Carl Ludvig Engel.
Koti Helsingissä, sydän Berliinissä.
Näyttely Suomen kansallismuseossa Helsingissä 29.4. asti.
www.kansallismuseo.fi
Lähde: www.kansallisbiografia.fi

MUSEOVIRASTO

Kansallismuseon näyttely esittelee Engelin kotia sellaisena kuin se oli. Esillä on esimerkiksi kodin makuuhuone.

Carl Ludvig Engelin perheen keittiössä nähdään posliinia ja lasia.

Näyttelyssä saa käsityksen 1800-luvun kaupunkilaisen vallasperheen elämästä.

HEVOSELÄMÄÄ

Kiitolaukka

Makailin uneliaana heinäkuorman päällä hevosen vetäessä hyvällä ja liukkaalla rekikelillä. Hevosmiehiä oli tulossa ja menossa, kuka minkäkinlaisen kuorman kanssa.

Hevoseni oli hyvä juoksija ja saavutti pian pientä halkokuormaa vetävän Akustin laiskan ruunan. Kukaan ei koskaan ollut nähnyt ruunan ottavan yhden yhtä juoksuaskelta. Viimeiset kymmenen vuotta se oli kulkenut alahuuli törröllään hitaasti junnaten, korvat luimussa ja pää nuokuksissa ikään kuin miettien, että kannattaisiko ottaa vielä seuraavakin askel.

Akustin Eero-renki oli minun ikäiseni, molemmilla oli vielä rippikoulu käymättä. Huikkasin Eeroa pysäyttämään hevosen ja vääntämään seuraksi sätkän. Eero teki pyyntöni mukaan ja pysäytti maantien reunaan. Ohjasin ajokkini rinnalle.

Liu'uin kuormaköydestä kiinni pitäen kuorman päältä ja kysyin, kummanko pussista väännetään. Eipä tuolla ollut suuremmin väliä, kun molemmilla oli vain Jymyä. Eero lupasi kaivaa eväitten joukosta sanomalehteä, jos käärisimme minun topastani.

Kaivoin tupakat esille, ja käänsimme turpeat sätkät. Eero kertoi pappilan sonnista, joka oli säikäyttänyt pontikankeittäjät kankaalla oikein perusteellisesti. Sonni oli ruisrankin hajun houkuttelemana hyökännyt pimeästä metsästä suoraan miesten keittopaikalle. Miehet pakenivat kauhuissaan luullen itse vihtahousun, tai vähintäänkin vallesmannin, tulleen vaatimaan heitä tilille.

Siinä poltellessamme alkoi Akustin ruuna tehdä suurempaa tarvettaan häntä komeasti kaarella. Papanoita tippui torven täydeltä. Katselin toi-

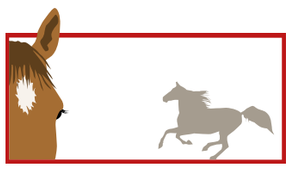

mitusta hymyssä suin, kunnes yhtäkkiä minulle jysähti pirut mieleen.

Sieppasin jymypussistani oikein aika köntin kessuja, jotka sujautin toimitustaan lopettelevan hevosen takapuoleen. Tavara jäi sisään juuri oikealla hetkellä, kun hevonen painoi hännän päälle painoksi ja sinetiksi.

Ruuna heitti päätään kiukkuisesti puolelta toiselle varmaan miettien, että mikä piru siellä ahterissa oikein kirvelee ja polttaa. Rähähdimme nauramaan, kun huomasimme kujeemme tehonneen. Eero sanoi naurun lomassa, että kyllä tuli kaakkiin eloa, on kuin uudesti syntynyt.

Eero ei kunnolla ehtinyt lausetta loppuun, kun ruuna repäisi itsensä vauhtiin. Suurin osa haloista putosi maahan ja reen nokkalauta hajosi kappaleiksi jo alkukiihdytyksessä. Pahaksi onneksi Eero oli seissyt suitsien päällä. Ne tarttuivat hänen jalkaansa vetäen pojan selälleen tielle.

Alkoi huima kyyti. Poika luisti hevosen perässä pitkin maantietä kiihtyvällä nopeudella, kunnes kumisaapas irtosi ja vapautti vauhdikkaasta menosta.

Eero hölkkäsi takaisin luokseni ja sanoi kyydin olleen riittävän kovaa. Hän sadatteli tielle levinneitä halkoja ja hajonnutta nokkalautaa, ja mietti mitä isäntä onnettomuudesta sanoisi.

Istuimme molemmat heinäkuorman päällä hevosen juostessa kevyesti. Akustin ruunaa ei näkynyt, joten päättelimme sen juosseen suoraan kotiinsa. Eero epäili, ettei vanha hevonen muuallekaan olisi osannut mennä.

Saavuimme Akustin kartanolle. Siellä hevonen seisoi rauhassa pää nuokuksissa. Enää ei näkynyt virkeyttä tai voimaa. Pahin oli silti vielä edessä. Akusti piti rengeilleen tulikivenkatkuisen puhuttelun, enkä minäkään selvinnyt tapauksesta ilman huomautusta.

Muutama päivä myöhemmin osuin Eeroa vastaan hänen viedessään sontakuormaa niitylle. Hevonen näytti tapansa mukaan nukkuvan kävellessään. Kohdalleni tultuaan hevonen kuitenkin pysähtyi, nosti päänsä korkealle ja irvisti niin, että keltaiset hampaat näkyivät. Samalla se päryytti alahuultaan ja päästeli kimeitä hirnahduksia peräpäästään.

REIJO RAUHALA
Lappajärvi

MENOT

Kauhajoen Kotitalousopiston Toveriliitto järjestää Marianpäivän lauantaina 24.3. perinteisen toveripäivän.

Yrittäjien SM-hiihdot Kinnulassa Keski-Suomessa 24.3. kello 11. Koko perheen talvipäivä ja illalla tanssit.

Kalastajien köysi- ja solmukurssi Kotkassa hotelli Leikarissa 24.3. kello 9–16. Ilmoittautumiset Risto Soljennolle, numeroon 050 578 08 30, 22.3. mennessä.

Asekauppa ja sen kansainvälinen sääntely -seminaari 24.3. klo 15–17.30. Tampereen yliopistossa. Amnesty järjestää.

Eino Leino -hiihto Kajaanissa ja Paltamossa 25.3. kello 10. Lisätiedot Paltamon urheilukeskus.

Kirjailija Johanna Sinisalo kirjailijakahveilla Pukstaavissa Sastamalassa 25.3. kello 15.

Kehon ja mielen hyvinvointia: Tracher-ilta. Kaasmarkun Martat järjestävät 27.3. Ulvilassa Leineperintie 7 B kello 18–20.

MT